

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudkyň Mgr. Jitky Zavřelové a Olgy Stránské ve věci žalobce: **X X**, bytem X, X, zastoupen Mgr. Barborou Kubinovou, advokátkou se sídlem Milešovská 6, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2015, č. j. MSP-827/2014-OT-OSV/3,

t a k t o :

- I. Žaloba s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobci se ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení vrací soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, a to k rukám jeho zástupkyně Mgr. Barbory Kubinové, advokátky.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 18. 5. 2015, která byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2015, č. j. Nad 171/2015 - 32, přikázána Krajskému soudu v Praze (dále jen „soud“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), a to ve výroku I., jímž žalovaný dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „InfZ“) potvrdil postup Krajského soudu v Brně (dále také jen „povinný“ nebo „povinný subjekt“) a zamítl stížnost žalobce.

V žalobě uvedl, že dne 17. 9. 2014 podal žádost o poskytnutí informací, a to ad a) o sdělení vysoké školy, na níž získali právnické vzdělání soudci Krajského soudu v Brně jmenovaní v žádosti žalobce; ad b) o sdělení seznamu řízení zahájených u Krajského soudu v Brně v letech 2012 a 2013, rozdělených podle jednotlivých senátů (u každého senátu seřazené v pořadí vzestupně podle data zahájení řízení či data nápadu věci senátu, s uvedením spisové značky, data zahájení řízení či data nápadu senátu, označení účastníků a uvedením, zda řízení bylo u senátu ukončeno a pokud ano, s uvedením data ukončení věci). Dále požadoval sdělení, která z těchto řízení byla vyřízena v přednostním režimu. Tyto informace požadoval v elektronické podobě na fyzickém nosiči nebo umožněním dálkového přístupu. Povinný přípisem ze dne 26. 9. 2014 žalobci poskytl informaci ad a) ohledně vzdělání soudců. Současně žalobce vyzval k upřesnění rozsahu požadovaných informací. V podání ze dne 6. 10. 2014, které bylo povinnému doručeno dne 13. 10. 2014, žalobce vyhověl výzvě a upřesnil, v jakém rozsahu informace požaduje. Vysvětlil rovněž, že přednostním režimem míní postup dle § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Oznámením ze dne 27. 10. 2014 povinný subjekt sdělil žalobci, že jde o mimořádně rozsáhlé vyhledávání a zpracování údajů a z toho důvodu za poskytnutí informací požaduje úhradu ve výši 34.210,- Kč. Dne 24. 11. 2014 byla povinnému doručena stížnost žalobce ze dne 19. 11. 2014 na postup při vyřizování žádosti dle § 16a odst. 1 písm. c) InfZ, jíž se domáhal vyřízení žádosti ohledně informací ad b). Uvedl, že lhůta pro poskytnutí informací uplynula, čímž mu vznikl nárok na

jejich poskytnutí bez ohledu na pozdější požadavek žalovaného na úhradu nákladů. Podáním z téhož dne žalobce z opatrnosti podal rovněž stížnost proti požadavku úhrady za poskytnutí informací.

Žalobce předně namítá, že mu vznikl nárok na poskytnutí požadovaných informací, aniž by byl povinen hradit náklady. K tomu uvedl, že povinný subjekt má dle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ povinnost poskytnout informace ve lhůtě 15 dní ode dne přijetí žádosti nebo jejího doplnění. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012 - 14, namítl, že po uplynutí uvedené lhůty je povinný subjekt povinen informace poskytnout bez ohledu na požadavek na úhradu nákladů.

Podle názoru žalobce oznámení povinného subjektu o úhradě dle § 17 odst. 3 InfZ nemělo v dané věci za následek, že přestala běžet lhůta k poskytnutí informací, neboť toto oznámení mu bylo oznámeno až po uplynutí lhůty dle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ. Za oznámení žadateli o úhradě lze podle žalobce považovat okamžik, kdy má žadatel objektivně možnost se s ním seznámit. Argumentuje, že z ustanovení § 17 odst. 3, 4 InfZ lze pouze dovodit, že výše nákladů musí být ve lhůtě dle ustanovení § 14 odst. 5 písm. d) InfZ oznámena, nikoli, jaký je okamžik oznámení. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2007, č. j. 2 As 88/2006 - 56, má za to, že uvedenou mezeru v právu lze překlenout aplikací pravidel pro běh lhůt a doručování dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Běh lhůty dle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ se pak řídí pravidly stanovenými v § 601 až § 608 občanského zákoníku. V dané věci bylo doplnění žádosti povinnému subjektu doručeno dne 13. 10. 2014, poslední den lhůty pro poskytnutí informace tak připadl na 28. 10. 2014. K oznámení o výši úhrady však došlo až dne 30. 10. 2014, kdy byla do poštovní schránky žalobce vhozena výzva k vyzvednutí zásilky s oznámením. S ohledem na uvedené tak podle žalobce nemá požadavek na úhradu nákladů žádný vliv na povinnost poskytnout informace. Rozhodnutí žalovaného ve výroku I. proto považuje za nezákonné. V tomto směru vyjadřuje nesouhlas se závěrem žalovaného, že písemnost s oznámením výše úhrady byla odeslána dne 27. 10. 2014, neboť z poštovní obálky vyplývá datum odeslání až dne 29. 10. 2014.

Žalobce přitom nesouhlasí s odkazem žalovaného na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2008, č. j. 4 As 55/2007 - 84, podle něhož je lhůta pro poskytnutí informace dodržena, pokud je písemnost předána v této lhůtě k doručení. Citované rozhodnutí podle žalobce na danou věc nedopadá, neboť se týká institutu fikce negativního rozhodnutí, který v právní úpravě již neexistuje. Nejvyšší správní soud nevzal v úvahu možnost aplikace občanského zákoníku a jeho závěr není ani podložen žádnou logickou úvahou. Aplikací uvedeného závěru na danou věc by navíc došlo k tomu, že by žalobce nemohl vědět, kdy mu končí lhůta k úhradě nákladů dle § 17 odst. 5 InfZ.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě s odkazem na důvodovou zprávu k zákonu č. 61/2006 Sb., kterým se mění InfZ, uvedl, že cílem ustanovení § 17 odst. 3, 4 InfZ je zajistit, aby se žadatel dozvěděl o výši požadované úhrady před vydáním informace. Podle názoru žalovaného představuje oznámení o výši úhrady sdělení, na něž se vztahují obecná pravidla pro doručování. Cituje odbornou literaturu s tím, že závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2008, č. j. 4 As 55/2007 - 84, se vztahují na všechny úkony povinného subjektu. Odmítá názor žalobce ohledně aplikace občanského zákoníku. Šlo by o použití již třetího právního předpisu, který s řešenou problematikou nesouvisí, což nekoresponduje s povahou, jakou má institut svobodného přístupu k informacím. K argumentaci žalobce, že by nevěděl, kdy mu končí lhůta k úhradě nákladů, uvádí, že tato lhůta se odvíjí od doručení výzvy k úhradě nákladů. Oproti tomu lhůta pro odeslání této výzvy je splněna, předal-li povinný subjekt výzvu v poslední den lhůty k poštovní přepravě. Na podporu tohoto závěru uvádí, že pokud by byl povinen výzvu podle ustanovení § 17 odst. 3 InfZ ve lhůtě podle § 14

odst. 5 písm. d) InfZ doručit, znamenalo by to zkrácení lhůty, kterou mu zákon k vyřízení žádosti poskytuje. K námitce žalobce, že výzva byla odeslána dne 29. 10. 2014 s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, uvádí, že dne 28. 10. 2014 byl svátek, a proto poslední den lhůty v souladu s obecně platnými principy počítání lhůt připadl na 29. 10. 2014.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podáním ze dne 17. 9. 2014 požádal povinného o poskytnutí informací, a to ad a) o sdělení, na kterých vysokých školách získali vzdělání v oblasti práva soudci jmenovaní v této žádosti; ad b) o poskytnutí seznamu řízení zahájených u povinného v letech 2012 a 2013, a to s rozlišením podle jednotlivých senátů vzestupně dle data zahájení řízení či data nápadu senátu. Ke každému řízení požadoval uvedení spisové značky, data zahájení řízení či data nápadu senátu, označení účastníků řízení, a skutečnosti, zda řízení již bylo ukončeno s uvedením data. Dále požádal o sdělení, která z těchto řízení byla vyřizována v přednostním režimu.

Povinný přípisem ze dne 26. 9. 2014 sdělil žalobci požadované informace ad a). Současně k tomuto přípisu připojil výzvu z téhož dne, kterou žalobce ve smyslu § 14 odst. 5 písm. b) InfZ vyzval, aby ohledně žádosti ad b) upřesnil, ke kterému úseku soudnictví se žádost vztahuje a co má na mysli přednostním režimem.

Podáním ze dne 6. 10. 2014, doručeným povinnému dne 13. 10. 2014, žalobce upřesnil svou žádost v tom smyslu, že se týká všech úseků soudnictví u povinného. Pro případ, že by zpracování informací bylo pro povinného nepřiměřenou žádostí, požadoval žalobce informace pouze k senátu 29 A za podmínky, že mu zároveň bude sdělena statistika průměrné doby trvání řízení i jednotlivých senátů (případně jiných rozhodovacích formací) povinného v letech 2012 a 2013. Současně upřesnil, že přednostním režimem míní postup dle § 56 s. ř. s.

Oznámením ze dne 27. 10. 2014 vyzval povinný dle § 17 odst. 1, 3 InfZ žalobce k úhradě částky ve výši 34.210,- Kč za poskytnutí požadovaných informací. Z úředního záznamu ve spise vyplývá, že toto oznámení bylo vypraveno dne 27. 10. 2014. Podle připojeného dokladu o doručení byla dne 30. 10. 2014 žalobci zanechána výzva k vyzvednutí zásilky s oznámením, což žalobce učinil dne 31. 10. 2014.

Žalobce podal stížnost proti požadavku úhrady za poskytnutí informací a na postup při vyřizování žádosti. Obsah stížnosti na postup při vyřizování žádosti odpovídá obsahu žaloby uvedené shora.

O stížnostech rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 3. 2015, č. j. MSP-827/2014-OT-OSV/3. Výrokem I. podle § 16 odst. 6 písm. a) InfZ potvrdil postup povinného a zamítl stížnost žalobce. Výrokem II. podle § 16a odst. 7 písm. a) InfZ potvrdil výši úhrady požadovanou povinným. Žaloba směřuje pouze proti výroku I. rozhodnutí žalovaného.

K námitce žalobce ohledně opožděnosti výzvy k úhradě žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že výše požadované úhrady musí být žadateli o informace dle § 17 odst. 3 InfZ oznámena před poskytnutím informace. Toto ustanovení je třeba vykládat ve spojení s § 14 odst. 5 písm. d) InfZ, tedy v tom smyslu, že oznámení o výši úhrady musí být ve lhůtě odesláno, tj. do patnácti dnů ode dne obdržení, případně doplnění žádosti o informace. V této souvislosti odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 As 55/2007 - 84, z něhož plyne, že žádost je vyřízena včas, pokud povinný subjekt alespoň v poslední den lhůty předá požadované informace k doručení žadateli. Ačkoliv se tento rozsudek vztahuje ke znění InfZ před novelou provedenou zákonem č. 61/2006 Sb., má žalovaný v souladu s komentářovou literaturou za to, že se vyslovené závěry vztahují i na nyní platné znění InfZ. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku, nelze po povinném subjektu spravedlivě požadovat, aby kromě odeslání informací tyto v zákonné lhůtě i

doručil, neboť doručení je vázáno na skutečnosti objektivně časově neurčitelné, počínáním povinného subjektu neovlivnitelné a často i závislé na konání osoby, které je doručováno. Žalovaný proto dospěl k závěru, že zaslal-li povinný subjekt výzvu k úhradě dne 27. 10. 2014, stalo se tak ve lhůtě dle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ a povinný subjekt postupoval v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 InfZ.

Krajský soud v Praze při prověřování přípustnosti žaloby včetně kompetenčních výluk dospěl k závěru, že žaloba není přípustná.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. se ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“), může žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Podle § 70 písm. a) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.

Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřípustná tehdy, jestliže se domáhá přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, odmítne soud usnesením návrh, který je podle tohoto zákona nepřípustný.

Žalobou je napadeno rozhodnutí žalovaného o stížnosti žalobce podle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle toho ustanovení může stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podat žadatel, kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí. Další možnosti žadatele, pokud jde o podávání stížností podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jsou vymezeny v § 16a odst. 1 písm. a), b) a d) tohoto zákona. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře nejprve vyslovil k povaze stížnosti podle písmene b) tohoto ustanovení (jde o stížnost žadatele, kterému po uplynutí zákonných lhůt nebyla poskytnuta informace a ani nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti) a v rozsudku z 29. 10. 2009, č. j. 4 Ans 4/2009 - 86, konstatoval, že tuto stížnost je třeba považovat za prostředek, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. Připodobnil tedy uvedenou stížnost k § 80 správního řádu. Další judikatura Nejvyššího správního soudu na tento rozsudek navazující jeho závěry zobecnila na celý § 16a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím (viz např. rozsudek z 28. 2. 2011, č. j. 2 Ans 9/2010-56, či rozsudek z 31. 5. 2012, č. j. 9 Ans 5/2012-29). Výslovně se judikatura vyslovila také k charakteru stížnosti podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím; i tuto stížnost považuje za prostředek, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu.

Nejvyšší správní soud dále v řadě svých rozhodnutí ve vztahu k aplikaci § 80 správního řádu a v něm vyjmenovaných opatření proti nečinnosti správního orgánu opakovaně vyslovil, že se v tomto případě jedná o procesní nástroj v případě nečinnosti povinného subjektu, jehož případné bezvýsledné vyčerpání otevírá cestu k soudní ochraně před nečinností, kterou nadřízený orgán v rámci ustanovení § 80 správního řádu – a to z jakýchkoli důvodů – nenapravil. „*Opatření nadřízeného orgánu, vydané v rámci postupu dle ustanovení § 80 správního řádu tak není rozhodnutím ve věci samé, ale procesním prostředkem nápravy, kterým nadřízený orgán zajišťuje naplnění jedné ze základních zásad správního řízení, a to vyřizování věci bez zbytečných průtahů. O konkrétním opatření ke zjednání nápravy rozhoduje příslušný nadřízený orgán povinného. Pokud účastník řízení nesouhlasí s výsledkem, ke kterému nadřízený správní orgán dospěl v rámci postupu dle ustanovení § 80 správního řádu, pak ve smyslu § 79 a násl. s.*

ř. s. *bevysledně vyčerpal opravné prostředky, které mu na ochranu proti nečinnosti poskytuje správní řád*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2012, č. j. 9 Ans 16/2012-84). Rovněž ve vztahu k usnesení vydanému dle § 80 odst. 6 správního řádu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*usnesení vydané správním orgánem podle § 80 odst. 6 správního řádu z roku 2004 není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 Ans 2/2010-127).

S ohledem na shodnou povahu stížnosti podle § 16a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím a žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, je třeba i na rozhodnutí o stížnosti vydaná podle § 16 odst. 6 a 7 zákona o svobodném přístupu k informacím vztáhnout závěry judikatury vztahující se k usnesení vydaným podle ustanovení § 80 odst. 4 a 6 správního řádu. Je tedy třeba učinit závěr, že ani rozhodnutí o stížnosti vydaná podle § 16 odst. 6 a 7 zákona o svobodném přístupu k informacím nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s.

Tento závěr ostatně ve vztahu k rozhodnutí podle § 16 odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím vyslovil také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu usnesení ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008 – 90; k předložené otázce uvedl: „*Sdělení požadavku na úhradu za poskytnutí informace a o výši této úhrady (§ 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), ani rozhodnutí o stížnosti žadatele, který nesouhlasí s výší úhrady jemu sdělené (§ 16a odst. 7 téhož zákona) nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 soudního řádu správního, ani rozhodnutími správního orgánu ve věci soukromoprávní [§ 68 písm. b) s. ř. s.]. Rozhodnutím podle § 65 soudního řádu správního je však rozhodnutí, jímž povinný subjekt žádost o poskytnutí informace pro nezaplacení úhrady odložil (§ 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím).*“ Tato úvaha je mj. postavena na tom, že sdělením požadavku na úhradu za poskytnutí informace a o výši této úhrady - a ani vyřízením stížnosti proti tomuto sdělení - není právo na informace upřeno, ale jsou jimi vymezeny podmínky, za nichž bude informace poskytnuta. Teprve rozhodnutí o odložení žádosti při neuhrazení sdělené částky je vrchnostenským aktem, jímž je žadateli jeho veřejné subjektivní právo na informaci upřeno, a je pak na správním soudu, aby k žalobě rozhodl, zda se tak stalo po právu. Podrobit soudnímu přezkumu je pak možné také rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.

Z důvodů vyložených shora krajský soud žalobu jako nepřipustnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. při použití § 68 písm. e) s. ř. s. a § 70 písm. a) s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že žaloba byla odmítnuta, soud ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 poslední věty zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vrátil žalobci zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Soudní poplatek bude žalobci vrácen do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení, a to k rukám jeho zástupkyně Mgr. Barbory Kubinové, advokátky.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty

nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. června 2017

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Alena Lébllová